

Bruselj, 29.4.2016
SWD(2016) 143 final

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

POVZETEK OCENE UČINKA

Spremni dokument

k predlogu DIREKTIVE SVETA

o izvajanju Sporazuma med Splošno konfederacijo kmetijskih zadrug v Evropski uniji (COGECA), Evropsko federacijo delavcev v prometu (ETF) in Združenjem nacionalnih organizacij ribiških podjetij v Evropski uniji (Europêche) z dne 21. maja 2012, kakor je bil spremenjen 8. maja 2013, o izvajanju Konvencije o delu na področju ribolova Mednarodne organizacije dela iz leta 2007

{ COM(2016) 235 final }
{ SWD(2016) 144 final }

Povzetek

Sorazmerna ocena učinka sporazuma socialnih partnerjev EU o izvajanju Konvencije o delu na področju ribolova MOD iz leta 2007.

A. Nujnost ukrepanja

Zakaj? V čem je težava?

Konvencija o delu na področju ribolova (Konvencija št. 188, v nadaljnjem besedilu: Konvencija) Mednarodne organizacije dela (MOD) je bila sprejeta leta 2007, da bi dopolnila in posodobila mednarodne standarde delovnih razmer v tem sektorju. Komisija je istega leta na podlagi člena 154 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) začela prvo fazo posvetovanj s socialnimi partnerji EU. Ti so bili pozvani, da „preučijo možnosti skupne pobude za spodbujanje uporabe določb nedavno sprejete Konvencije ILO o delovnih pogojih na krovu ribiških ladij leta 2007 v EU“. Evropska federacija delavcev v prometu (ETF), Združenje nacionalnih organizacij ribiških podjetij (Europêche) in Splošna konfederacija kmetijskih zadrug v Evropski uniji (COGECA) so Sporazum sklenili 8. maja 2013, 10. maja 2013 pa od Komisije zahtevali prenos Sporazuma v zakonodajo EU (z direktivo). Socialni partnerji EU so v Sporazumu želeli združiti določbe pravnega reda EU in Konvencije.

Glavni ugotovljeni težavi sta visoko tveganje, da pride do hudih nesreč in poklicnih bolezni, ter njihovo mnogo pogostejše pojavljanje kot v drugih gospodarskih sektorjih. Take razmere povzročajo odsotnost z dela in predčasne odhode iz sektorja, zaradi česar so stroški za delodajalce in sisteme socialne varnosti višji. Glavni vzroki so: 1. z delom povezani dejavniki: nesreče so pogosto posledica utrujenosti zaradi dolgega delovnika ter neprimernih zdravstvenih in varnostnih ali delovnih razmer; 2. počasna ratifikacija: obstoječe mednarodne pogodbe o varnosti na plovilih zaradi počasne ratifikacije še niso začele veljati. Francija je edina država članica EU, ki je ratificirala Konvencijo; 3. razdrobljenost: določbe delovne zakonodaje EU ter zakonodaje EU o varnosti in zdravju pri delu se uporabljajo za vse delavce, zaradi česar je okvir razdrobljen in ne ustreza popolnoma specifičnim delovnim razmeram v določenem sektorju. V zadevah, ki jih pravni red EU ne ureja, so države članice EU uvedle zelo različne nacionalne standarde.

Kaj naj bi prinesla ta pobuda?

Splošni cilj: izboljšanje delovnih in življenjskih razmer ribičev, ki delajo na plovilih, ki plujejo pod zastavo države članice EU. Posebna cilja: (1) izboljšanje varnosti in zdravja pri delu za ribiče v EU in (2) vzpostavitev celovitega pravnega okvira, ki ustreza delovnim razmeram v sektorju morskega ribolova.

Kakšna je dodana vrednost ukrepanja na ravni EU?

Pobuda bi omogočila celovit pravni okvir EU za sektor morskega ribolova, ki bi bil usklajen z mednarodnimi standardi in vključeval elemente, ki trenutno še niso urejeni na ravni EU, kot so zdravniška spričevala za ribiče ali pravica do zdravljenja na plovilu. Pri uporabi pogodb EU se pobuda opira na obstoječe mednarodne standarde in standarde EU. Okvir EU bi omogočil vzpostavitev enakih konkurenčnih pogojev v sektorju morskega ribolova v državah članicah EU. Sporazum bo pospešil ratifikacijo mednarodnih pogodb. Poleg tega bo okrepil vodilno vlogo EU v odnosu do držav nečlanic EU in mednarodnih organizacij pri zagotavljanju večje skladnosti z mednarodnimi ukrepi, vključno s spoštovanjem človekovih pravic ter ohranjanjem in upravljanjem živih morskih virov.

B. Rešitve

Katere zakonodajne in nezakonodajne možnosti politike so se upoštevale? Ali ima katera od njih prednost? Zakaj?

Komisija lahko samo sprejme ali zavrne zahtevo podpisnic za zakonodajo o izvajanju Sporazuma. Besedila Sporazuma ne more spreminjati. Zato je bil analiziran samo en pristop politike (tj. ukrepi, določeni v Sporazumu), ki je bil primerjan z izhodišnim stanjem (tj. možnost brez nadaljnjih ukrepov EU). Iz primerjave možnosti je mogoče sklepati, da Sporazum izpolnjuje zastavljene cilje z na splošno sprejemljivimi stroški in da je izvajanje Sporazuma z direktivo primerno.

Kdo podpira katero možnost?

Sporazum so sklenili socialni partnerji EU v sektorju morskega ribolova.

- Evropska federacija delavcev v prometu (ETF) zastopa delavce v sektorju morskega ribolova s članstvom v 11 državah članicah (BE, BG, DE, DK, ES, FR, IT, NL, PL, PT in UK).
- Europêche združuje delodajalce v sektorju malega ribolova in ribolova velikega obsega v 11 državah članicah (BE, DE, DK, ES, FR, EL, IT, NL, PL, SE in UK), 2 državi članici pa imata status opazovalk (LV in LT).
- COGECA zastopa splošne in posebne interese evropskih zadrug na področju kmetijstva, gozdarstva, ribištva in agroživilske industrije s članstvom iz 11 nacionalnih organizacij (CY, DE, EE, ES, FR, EL, IE, IT, MT, NL in SI).

Skupaj je zastopanih 16 držav članic, dejavnih v sektorju morskega ribolova. Poleg tega ima 8 držav članic (ES, IT, PT, EL, FR, NL, PL in UK), ki predstavljajo 84 % celotne zaposlenosti sektorja in 87 % ekvivalenta polnega delovnega časa, predstavnike v odboru za socialni dialog EU. Zato je mogoče skleniti, da so socialni partnerji, ki so Sporazum podpisali, reprezentativni predstavniki sektorja in lahko od Komisije upravičeno zahtevajo

zakonodajo za izvajanje Sporazuma v skladu s členom 155 PDEU. Vse države članice EU so leta 2007 glasovale za sprejetje Konvencije. Francija je edina država članica EU, ki jo je ratificirala. Nekaj držav članic EU (UK, NL, EE in DK) se na ratifikacijo pripravlja.

C. Učinki prednostne možnosti

Kakšne so koristi prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?

Sporazum bo izboljšal življenjske in delovne razmere v sektorju morskega ribolova z vidika delovnega časa, minimalne starosti, zdravniških spričeval, ocene tveganja in zdravljenja na plovilih. Prav tako bo z določitvijo minimalnih standardov po vsej EU ustvaril enake konkurenčne pogoje v sektorju. Glavne koristi za posamezne zainteresirane strani so navedene v nadaljevanju.

- Za **delodajalce** se bo zmanjšala pogostost nesreč in poškodb pri delu ter poklicnih bolezni, s tem povezani stroški za nadomestila, proizvodne izgube in fluktuacija osebja pa bodo nižji. Ocenjuje se, da bodo imeli delodajalci zaradi znižanja števila poklicnih bolezni letno korist v višini 200 000 EUR. Z zmanjšanjem nesreč pri delu bi delodajalci prihranili več kot 400 000 EUR. Rezultati analize kažejo, da bi bilo zmanjšanje nesreč pri delu in poklicnih bolezni dolgotrajno in da bi se v petletnem obdobju preprečilo med 200 in 2 000 nesreč pri delu ter med 300 in 1 300 primerov poklicnih bolezni, kar bi delodajalcem omogočilo skupne koristi med 0,2 in 1,6 milijona EUR v primeru poklicnih bolezni ter med 0,4 in 3,8 milijona EUR v primeru nesreč pri delu.
- Za **delavce** se bo zmanjšalo tveganje nesreč ali bolezni, s čimer bo tveganje izgube zmožnosti pridobivanja zaslužka manjše, zaradi česar bodo lahko v sektorju ostali dlje, sektor pa bo za mlade in kvalificirane delavce privlačnejši.
- Za **nacionalne organe** se bodo znižali stroški socialne varnosti in zdravstvenega varstva. Koristi za nacionalne organe se bodo nadaljevale tudi po celotnem analiziranem petletnem obdobju, skupne koristi od nižjih bolnišničnih stroškov pa so v petletnem obdobju ocenjene na med 0,2 in 1,5 milijona EUR.

Kakšni so stroški prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?

Na splošno se ne pričakuje, da bi se z izvajanjem Sporazuma stroški znatno povišali. Nekateri stroški bodo nastali samo enkrat (tj. stroški izvajanja Sporazuma v nacionalni zakonodaji), nekateri pa se bodo ponavljali (tj. stroški zdravniških spričeval, ki jih bo treba redno podaljševati, stroški repatriacije itn.). Stroški se po državah članicah razlikujejo in so odvisni od stopnje, do katere je nacionalna zakonodaja že v skladu s Sporazumom.

Francija je edina država članica EU, ki je Konvencijo ratificirala. Nekatero države članice (BE, DE, DK, EE, EL, FI, HR, LT, LV, NL in PL) že izpolnjujejo večino določb Sporazuma, zato bodo stroški zanje omejeni. Španija, Portugalska, Italija in Združeno kraljestvo bodo morali spremeniti nekatere vidike nacionalne zakonodaje (tj. zdravstvena spričevala, pravica do repatriacije). Vendar ostajajo za države članice, ki bodo morale spremeniti nacionalno zakonodajo, stroški na delavca ali na podjetje na splošno sorazmerni z zastavljenim ciljem. Stroški posamezne repatriacije so ocenjeni na 10 000 EUR, kar pomeni skupaj 0,1 milijona EUR na leto. Skupni stroški zdravniških spričeval so ocenjeni na 0,5 milijona EUR na leto.

Kakšen bo vpliv na podjetja, MSP ter mikropodjetja?

Skoraj 90 % podjetij v tem sektorju je mikropodjetij z enim samim plovilom. Kljub omejenim podatkom se lahko domneva, da velik delež plovil upravljajo lastniki (za katere se določbe Sporazuma ne uporabljajo) ali jih upravlja poveljnik z enim ali dvema samozaposlenima ali zaposlenima na plovilu.

Pri malih podjetjih bo vpliv omejen na tista z zaposlenimi ali tista, kjer samozaposleni delajo skupaj z zaposlenimi. Glede na to, da je na splošno kvantitativni in kvalitativni vpliv Sporazuma na podjetja omejen (čeprav je vpliv na MSP neizogibno večji), se ne zdi verjetno, da bi se konkurenčnost podjetij zmanjšala. Sporazum poleg tega državam članicam daje možnost, da ga za nekatere kategorije ribičev ali plovil izvajajo postopno v obdobju petih let.

Ali bo prišlo do znatnih učinkov na nacionalne proračune in uprave?

Nacionalnim organom se bodo zaradi znižanja števila nesreč in poškodb pri delu ter poklicnih bolezni stroški socialne varnosti in zdravstvenega varstva znižali. Razen prihrankov zaradi nižjih bolnišničnih stroškov (navedenih zgoraj) je prihranke pri obravnavi nesreč in poškodb pri delu ter poklicnih bolezni težko kvantitativno oceniti.

Bo imela pobuda druge pomembnejše učinke?

Glede na to, da je na splošno kvantitativni vpliv Sporazuma na podjetja omejen, vpliva na potrošnike z vidika cen rib ni pričakovati. Premestitveni učinek, tj. sprememba statusa zaposlene osebe v status samozaposlene osebe, se ne pričakuje.

D. Nadaljnje spremljanje

Kdaj se bo politika revidirala?

Evropska komisija bo po posvetovanju z delodajalci in delojemalci na evropski ravni spremljala izvajanje direktive o izvajanju Sporazuma. Komisija bo direktivo o izvajanju Sporazuma ocenila pet let po začetku njene veljavnosti.